

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา Success Factors of Community Enterprises in Yala Province

อรวรรณ กมล พย่อม ตอบประโคน มานพ ทองไทย และ สุภาพร ลอยวัฒนกุล
Orawan Kamol¹, Phayom Tobprokhaon, Manop Thongthai and Supaporn Loywattanagul

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author, E-mail: orawan.k@yru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา จำนวน 11 กลุ่ม ที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผลการคัดสรรระดับ 3 ดาวขึ้นไป สืบหาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 100 ราย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 -50 ปี สถานภาพสมรสหรืออยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า รายได้ต่อเดือน 6,000 บาทขึ้นไปและมีประสบการณ์ในการดำเนินงาน 6-10 ปี โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเห็นว่าผู้นำมีอิทธิพลต่อความสำเร็จสูงที่สุดตามด้วยด้านการผลิต และเห็นด้วยในระดับมาก คือ ด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเงิน และด้านการตลาด ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปัจจัย ความสำเร็จ วิสาหกิจชุมชน

Abstract

This quantitative research studies factors contributing to the success of communities in Yala province in community-based enterprises. The samples were purposively selected from 11 production groups in Yala province, all awarded with three-star level recognition. 100 samples were interviewed using questionnaires. The results revealed that the majority of respondents were female, aged between 41 -50 years old, married, having mostly secondary education, and monthly income of more 6,000 Baht. All have experience in operations between 6-10 years. The respondents highly agreed to leadership factor being key factor to business success, followed by production. They also agreed to a great extent that the management, participation in financial and marketing aspects are important.

Keywords: Factors, Success, Community Enterprises

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550–2554 ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายและจัดกิจกรรมต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน นำไปสู่การพึ่งตนเอง รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

วิสาหกิจชุมชน เกิดขึ้นจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ คำว่า “วิสาหกิจชุมชน” นั้น สามารถใช้คำว่า “ธุรกิจชุมชน” แทนได้ เนื่องจาก ชุมชนไม่ใช่รัฐ ดังนั้น สถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของก็ต้องจัดว่าเป็นของภาคเอกชนเช่นเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้วถ้าหากใช้คำว่าธุรกิจนั้นก็หมายถึงการแสวงหากำไรเป็นที่ตั้ง แต่สถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของนั้นก็กลับมีแนวคิดที่เน้นการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าการแสวงหากำไร ดังนั้นจึงใช้คำว่า “วิสาหกิจชุมชน” (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548)

วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน วิสาหกิจชุมชนเป็นแนวทางการพัฒนาระบบเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า หรือเศรษฐกิจชุมชนที่มีแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ระบบเศรษฐกิจชุมชนต้องจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างคน ทรัพยากร และความรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักทำให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการ และการพัฒนาที่เกิดจากภายในชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งค้นพบศักยภาพและทุนที่แท้จริงของตนเอง ทุนที่เป็นทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งทุนทางสังคมที่เป็นความสัมพันธ์อันดี ความเป็นพี่น้องเหล่านี้นำไปสู่เศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นส่วนหนึ่งของรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป (ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์, 2548)

จะเห็นได้ว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นการดำเนินการที่รวมตัวโดยชุมชนซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่โบราณ มีความหลากหลายทางชีวภาพอยู่แล้ว อีกทั้ง ทรัพยากรในท้องถิ่นบวกกับความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เหมาะสม โดยมีการจัดการ “ทุนของชุมชน” อย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง “ทุนของชุมชน” ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงิน แต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม (กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ร้อยรัดผู้คนให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน เป็นพี่เป็นน้องไว้ใจกัน) ซึ่งการรวมตัวกันในการประกอบธุรกิจระดับชุมชน มีความมั่นคง ได้รับการรับรองตามกฎหมาย มีการส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการพัฒนาความสามารถในการจัดการ ตรงตามความต้องการที่แท้จริง ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต

วิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญในการสร้างฐานมั่นคงให้กับประเทศได้ โดยกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าและบรรเทาปัญหาความยากจนสำหรับชุมชน สร้างความเข้มแข็ง และกระจายโอกาสการประกอบอาชีพ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จังหวัดยะลา มีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ผู้บริหารระดับจังหวัด ให้ความสำคัญในการจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีโอกาสที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และมีความชัดเจนในการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของหน่วยงานภาคี ซึ่งการสนับสนุนส่งเสริมของแต่ละหน่วยงานจะต้องไม่ซ้ำกลุ่มกัน และกลุ่มที่จะได้รับงบประมาณต้องจดทะเบียนวิสาหกิจ ตามนโยบายของจังหวัด ผลจากการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ทำให้สมาชิกมีรายได้จากการแปรรูปผลผลิตภาคการเกษตร ให้มีคุณค่ามากขึ้น (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2554) ดังนั้น คณะวิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา ที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 121 กลุ่ม (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยะลา, 2558) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลาที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผลการคัดสรรระดับ 3 ดาวขึ้นไป จำนวน 11 กลุ่ม สัมภาษณ์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 100 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ผลการคัดสรร (ระดับดาว)	จำนวน (คน)
1. กลุ่มเยวชนบาติกแฮนด์เพนต์ (กลุ่มเก็บบาติก)	5	10
2. กลุ่มปักผ้าคลุมหมม ชุมชนมุสลิมสัมพันธ์	5	10
3. กลุ่มน้ำพริกอินทிரอาหารทะเลแปรรูป	5	10
4. กลุ่มอาดือนันบาติก	5	10
5. กลุ่มเกษตรยั่งยืน	4	10
6. กลุ่มส่งเสริมอาชีพชุมชนตลาดเกษตร	4	10
7. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าสาป	4	10
8. Yala Bird Cage City	3	7
9. กลุ่มเครื่องประดับคริสตอล	3	7
10. กลุ่มหอยประดิษฐ์และของที่ระลึก	3	7
11. กลุ่มศรีปตรี	3	9
รวม		100

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ การมีส่วนร่วม และด้านผู้นำ 5 ลำดับ (rating scale) คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2557) มีข้อคำถาม จำนวน 44 ข้อ สำหรับการแปลความหมายใช้เกณฑ์ดังนี้ 4.20 - 5.00 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับมากที่สุด 3.40- 4.19 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับมาก 2.60 - 3.39 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับปานกลาง 1.80 - 2.59 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับน้อย 1.00 - 1.79 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ จากบทความ ตำรา เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในสร้างแบบสอบถาม และกำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม 2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ 3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(Content Validity) ด้วยการพิจารณาให้คะแนนและเสนอแนะเพิ่มเติมตามเกณฑ์ นำผลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ถ้าหากข้อคำถามใดมีค่า IOC ไม่ถึง 0.5 ต้องปรับปรุงหรือคัดออก โดยใช้สูตร (สุนิสา จัยม่วงศรี, 2556) ผลจากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พบว่า แบบสอบถามมีค่ามากกว่า 0.666 4. พิมพ์แบบสอบถามฉบับทดลองแล้วนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน 5. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีของแอลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยใช้สูตร (สุนิสา จัยม่วงศรี, 2556) ค่า α ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงใช้ได้ (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2557) ผลปรากฏว่าให้ค่าความเชื่อมั่น 0.889 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 6. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะวิจัยได้ดำเนินการ โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาติดต่อกับประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล คณะวิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และ ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ของการตอบแบบสอบถามเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลจากการใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ในประเด็นปัจจัยด้าน การผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ การมีส่วนร่วม และด้านผู้นำ ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถามที่ได้รับ และนำข้อมูลจากแบบสอบถามจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ (Percentage) (สุภมาส อังคุโชติ, 2556) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (สันติ บุญภิรมย์, 2557)

ผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41 -50 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/เทียบเท่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 6,000 บาทขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 6- 10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือ ด้านผู้นำ ในข้อบุคคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.47$) และทักษะการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.32$) ตามมาด้วยด้านการผลิต ($\bar{X} = 4.24$) สำหรับด้านอื่นๆ เห็นด้วยในระดับมาก คือ ด้านการจัดการ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.15$) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.12$) และด้านการตลาด ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา โดยภาพรวม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ	\bar{X}	S.D	แปลความ
ด้านการผลิต	4.24	0.58	เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านการตลาด	3.92	0.77	เห็นด้วยมาก
ด้านการเงิน	4.12	0.72	เห็นด้วยมาก
ด้านการจัดการ	4.16	0.55	เห็นด้วยมาก
ด้านการมีส่วนร่วม	4.15	0.65	เห็นด้วยมาก
ด้านผู้นำ			
บุคลิกภาพ	4.47	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
ทักษะการปฏิบัติงาน	4.32	0.47	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.20	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด

เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านการผลิตอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การกำหนดคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$)

ปัจจัยด้านการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาด อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.19$)

ปัจจัยด้านการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การทำบัญชีการเงินที่ชัดเจนและโปร่งใส อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$)

ปัจจัยด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการและสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การมีส่วนร่วมด้านการจัดการ เช่น การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นที่ประเด็นปัญหาและการแก้ปัญหาของกลุ่ม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$)

ปัจจัยด้านผู้นำ เกี่ยวกับบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความพร้อมในการช่วยเหลือสมาชิกที่เผชิญกับปัญหาต่างๆ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) สำหรับปัจจัยด้านผู้นำ เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความสามารถในการนำข้อดี ข้อจำกัด โอกาส อุปสรรค และวิธีการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อพัฒนากิจการของกลุ่ม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$)

อภิปรายผล

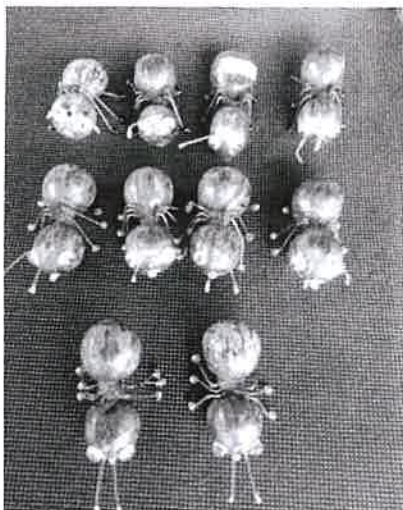
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลาประกอบด้วยปัจจัยด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ การมีส่วนร่วม และด้านผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยด้านการผลิต อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับอังศิกาน นพภาลี (2547) ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาปัจจัยกำหนดความสำเร็จ

ของธุรกิจกลุ่มทอผ้าชุมชนในภาคอีสานตอนกลางพบว่า กลุ่มที่ประสบความสำเร็จมีการปฏิบัติในปัจจุบันกำหนดความสำเร็จโดยรวม ปัจจัยเกี่ยวกับด้านบริหารธุรกิจ ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลและปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน อยู่ในระดับมากและมีการปฏิบัติด้านการบริหารและจัดการ ด้านผู้นำและด้านระเบียบข้อบังคับของชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการบริหารการผลิต ด้านการบริหารการเงินและทุน ด้านแรงงานและด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับรัชนี รูปหล่อ, ดุษฎี พรหมทัต และวัลภา ร่องวิรุฑ (2552) จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนและเจริญเติบโตของวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนที่มีโอกาสขยายตัว เชิงธุรกิจได้จะมีลักษณะที่สำคัญ คือ ผู้นำมีความเข้มแข็ง เสียสละ และเป็นที่ยอมรับของสมาชิก มีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ สมาชิกภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในท้องถิ่น มีรายได้จากการดำเนินงาน และมีเกษตรกรรวมผลประโยชน์ร่วมกันอย่างโปร่งใส และได้มีการพัฒนาแผนงานภาคครัวเรือนที่คงเป็น

ภาพที่ 1 ประมวลภาพการวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา

ภาพที่ 1 ประมวลภาพการวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา (ต่อ)

สรุป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลาประกอบด้วยปัจจัยด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ การมีส่วนร่วม และด้านผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยด้านการผลิต อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ผู้นำมีบุคลิกภาพคือมีความพร้อมในการช่วยเหลือสมาชิกที่เผชิญกับปัญหาต่างๆ มีบุคลิกภาพที่อบอุ่นและสุภาพเรียบร้อย สุขุมรอบคอบ คุมอารมณ์ได้ดี รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก และมีทักษะการปฏิบัติงาน คือ ความสามารถในการนำข้อดี ข้อจำกัด โอกาส อุปสรรค และวิธีการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อพัฒนากิจการของกลุ่ม ความสามารถในการบริหารจัดการ ความสามารถในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม และความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน สำหรับด้านการผลิต การกำหนดคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า การเตรียมและจัดหาวัตถุดิบมีความเพียงพอ ทันท่วงทีต่อความต้องการ การวางแผนการผลิตสินค้าและการกำหนดขั้นตอนการผลิต หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริม สนับสนุน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านผู้นำ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ด้านการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนาคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า พัฒนาผลิตภัณฑ์

หรือสินค้าให้มีความหลากหลาย มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ พัฒนาทางทักษะการผลิตให้สมาชิกกลุ่มตลอดจนส่งเสริมการผลิตแบบครบวงจร เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ด้วยการพึ่งพาตนเอง และวิธีคิดบวก แนวคิดในการทำงานให้มีความสุข มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้โอกาสทุกกลุ่มอย่างยุติธรรม สนับสนุนงบประมาณสนับสนุนด้านวิชาการ และสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การวิจัยครั้งต่อไป 1. ควรทำการวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จ 2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษา แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

เอกสารอ้างอิง

- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2554). รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2553/2554. [ออนไลน์]
ค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2559, จาก : <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/datachw/ยะลา.pdf>.
- ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์. (2548). วิสาหกิจชุมชน. ชัยนาท: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- ประเวศน์ นนทร์สกุล. (2557). หลักการและวิธีการเขียนงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- รัชนี รูปหล่อ ดุขะฎิ พรหมทัต และวัลภา ว่องวิธกุล. (2552). แนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนและเจริญเติบโตของวิสาหกิจชุมชน. คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ. อยุธยา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยะลา. (2558). การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทยปี พ.ศ. 2555. ยะลา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยะลา. เอกสารอัดสำเนา.
- สุนิสา จัยม่วงศรี. (2556). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล. ในสมถวิล วิจิตรวรรณา (บรรณาธิการ). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 1 หน้า 1-337). กรุงเทพฯ : เจริญดีมีนคังการพิมพ์.
- สุภมาส อังคุโชติ. (2556). การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. ในสมถวิล วิจิตรวรรณา (บรรณาธิการ). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 1 หน้า 1-337). กรุงเทพฯ : เจริญดีมีนคังการพิมพ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อังศิกา นพภาลี. (2547). ปัจจัยกำหนดความสำเร็จของธุรกิจกลุ่มทอผ้าชุมชนในภาคอีสานตอนกลาง. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.